

Spis treści

Wykaz skrótów	13
----------------------------	----

Od Wydawcy	15
-------------------------	----

Tomasz Nowak

Rozdział 1. Uchylenie się od opodatkowania a Konstytucja RP ...	17
--	----

Henryk Dzwonkowski

Rozdział 2. Powstawanie dochodu i wymiar zobowiązań nieujawnionych	22
---	----

2.1. Realizacja zobowiązania podatkowego	27
--	----

2.2. Powstawanie stosunku prawnego obowiązku podatkowego i jego tworzywo	32
---	----

2.3. Wymiar zobowiązania podatkowego	35
--	----

2.4. Zwyczajny pierwotny wymiar zobowiązań podatkowych	37
--	----

2.5. Stosunek obowiązku do zobowiązania – powstawanie obowiązku i wymiar zobowiązania	38
--	----

2.6. Deklaracje podatkowe – pojęcie, rodzaje i charakter prawny	40
---	----

2.7. Podstawowe modele wymiaru oraz model wymiaru dochodów nieujawnionych	44
--	----

2.8. Elementy szacowania w opodatkowaniu dochodów nieujawnionych	49
---	----

2.9. Opodatkowanie dochodu nieujawnionego a inne metody wymiaru nadzwyczajnego i zastępczego	51
---	----

2.10. Wnioski	53
---------------------	----

Tomasz Nowak

Rozdział 3. Wzorzec materialno-prawny opodatkowania dochodów nieujawnionych	55
--	----

3.1. Pojęcie i znaczenie źródeł przychodów i tzw. źródła nieujawnionego ...	56
---	----

3.1.1. Koncepcja źródeł przychodów	59
--	----

3.1.2. Tzw. źródła nieujawnione	62
---------------------------------------	----

3.2. Wydatki i majątek jako zastępczy wzorzec ustalenia dochodu nieujawnionego podatnika	66
3.2.1. Przesłanka wielkości poniesionych wydatków i wartości zgromadzonego mienia	67
3.2.2. Okoliczności wskazujące na brak dochodów nieujawnionych ...	72
3.2.2.1. Mienie zgromadzone w roku „bieżącym”	75
3.2.2.2. Mienie zgromadzone w latach poprzednich	78

Tomasz Nowak

Rozdział 4. Procedury i sposoby gromadzenia danych o poniesionych wydatkach i zgromadzonym mieniu oraz o źródłach ich pokrycia	91
4.1. Zakres czynności sprawdzających w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	94
4.2. Niedopuszczalność kontroli podatkowej prowadzonej w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	98
4.3. Niedopuszczalność zastosowania opodatkowania dochodów nieujawnionych jako instrumentu kontroli podatkowej w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych	101
4.4. Wezwania podatnika do złożenia oświadczenia o sytuacji majątkowej, poniesionych wydatkach oraz źródłach ich finansowania	104
4.4.1. Wezwanie poza procedurą	106
4.4.2. Wezwanie w postępowaniu podatkowym	108

Henryk Dzwonkowski, Tomasz Nowak, Jakub Marusik, Michał Biskupski

Rozdział 5. Postępowanie w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	113
5.1. Wszczęcie postępowania w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	113
5.1.1. Ogólne zasady wszczęcia postępowania podatkowego	113
5.1.2. Forma prawna wszczęcia postępowania	114
5.1.3. Elementy formalne postanowienia o wszczęciu postępowania ...	114
5.1.4. Treść materialna postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	115
5.1.5. Zawiadomienie stron o wszczęciu postępowania	116
5.1.6. Skutek prawny wszczęcia postępowania	116
5.1.7. Cechy szczególne wszczęcia postępowania w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	117

5.1.8. Czynności i procedury poprzedzające wszczęcie postępowania podatkowego w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	120
5.1.9. Wszczęcie postępowania a czynności sprawdzające	122
5.1.10. Wszczęcie postępowania a kontrola podatkowa	128
5.1.11. Podsumowanie	131
5.2. Ciężar dowodu w postępowaniu w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	131
5.2.1. Wprowadzenie	131
5.2.2. Zakres pojęcia „ciężar dowodu”	132
5.2.3. Dopuszczalność stosowania w postępowaniu podatkowym reguł prawa cywilnego dotyczących ciężaru dowodu	133
5.2.4. Charakter postępowania dowodowego w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	139
5.2.4.1. Zagadnienia ogólne	139
5.2.4.2. Konstrukcja „przejęcia” ciężaru dowodu	143
5.2.4.3. Sytuacja prawna podatnika w postępowaniu dowodowym w przedmiocie wymiaru podatku od dochodów nieujawnionych	153
5.3. Postępowanie w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych. Rodzaje dowodów	160
5.3.1. Przedmiot postępowania dowodowego w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	160
5.3.2. Charakterystyka ogólna postępowania dowodowego	161
5.3.2.1. Naczelnne zasady postępowania dowodowego	161
5.3.2.2. Otwarty katalog dowodów	163
5.3.2.3. Księgi podatkowe i deklaracje podatkowe jako dowód w postępowaniu w sprawie dochodów nieujawnionych ...	163
5.3.3. Charakterystyka dowodów z uwzględnieniem kryterium przedmiotu dowodzenia	169
5.3.4. Dowody w zakresie poniesionych przez podatnika wydatków oraz wartości mienia zgromadzonego w roku podatkowym	169
5.3.4.1. Informacje podatkowe	172
5.3.4.1.1. Informacje pochodzące od przedsiębiorców	172
5.3.4.1.2. Informacje pochodzące od organów administracji publicznej	175
5.3.4.1.3. Informacje udzielane przez sądy, komorników sądowych i notariuszy	177
5.3.4.1.4. Akty notarialne jako dowód w postępowaniu w sprawie dochodów nieujawnionych	179

5.3.4.1.5.	Informacje od organów państw obcych	181
5.3.4.1.6.	Informacje z banków i innych instytucji finansowych	184
5.3.4.2.	Zeznania podatkowe oraz materiały zebrane w toku postępowañ podatkowych prowadzonych wobec podatników	193
5.3.4.2.1.	Zeznania roczne w podatku dochodowym od osób fizycznych	193
5.3.4.2.2.	Dane z akt podatników w sprawach o zwrot wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych	194
5.3.4.2.3.	Dane z akt podatkowych w sprawach ulg w zapłacie podatków	194
5.3.4.3.	Materiały zgromadzone w toku kontroli podatkowej, czynności sprawdzających, postępowań karnych i karnych skarbowych	195
5.3.4.3.1.	Kontrola podatkowa	195
5.3.4.3.2.	Informacje zgromadzone w toku czynności sprawdzających	202
5.3.4.3.3.	Materiały przejęte z innych postępowań, w tym postępowań karnych i karnych skarbowych	202
5.3.4.4.	Oświadczenia majątkowe funkcjonariuszy publicznych i osób pełniących funkcje publiczne oraz osób wykonujących zawody zaufania publicznego . . .	207
5.3.4.5.	Anonimy, donosy, publikacje prasowe	208
5.3.5.	Dowody w zakresie pokrycia dla poniesionych wydatków i zgromadzonego mienia w mieniu pochodzącym z przychodów opodatkowanych lub wolnych od opodatkowania	210
5.3.5.1.	Dowody na istnienie pokrycia w mieniu pochodzącym z przychodów uprzednio opodatkowanych	210
5.3.5.1.1.	Deklaracje podatkowe, zeznania roczne . . .	211
5.3.5.1.2.	Decyzje wymiarowe	213
5.3.5.2.	Dowody na istnienie pokrycia w mieniu pochodzącym z przychodów wolnych od opodatkowania	214
5.3.5.2.1.	Pożyczki i darowizny	216
5.3.5.2.2.	Przychody z tytułu czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy	239
5.3.5.2.3.	Przychody z odpłatnego zbycia rzeczy i niektórych praw majątkowych	247
5.3.5.2.4.	Przychody z działalności rolniczej i leśnej	249

5.3.5.3. Szacowanie jako metoda ustalania niektórych elementów konstrukcyjnych podstawy opodatkowania w trybie art. 20 ust. 3 PDOFizU	250
5.3.5.4. Ustalenie stanu oszczędności podatnika z lat poprzednich	254
5.3.5.4.1. Zeznania świadków	255
5.3.5.4.2. Strona postępowania jako źródło dowodowe	258
5.3.5.4.3. Uprawdopodobnienie jako środek zastępczy dowodzenia	270
5.3.5.5. Dochody uzyskane za granicą	279
5.3.5.5.1. Metoda proporcjonalnego odliczenia	280
5.3.5.5.2. Metoda wyłączenia z progresją	282
5.3.5.5.3. Częściowe zwolnienie dochodów z pracy oraz ze stypendium, uzyskanych za granicą	287
5.3.5.5.4. Czynności organu podatkowego konieczne dla ustalenia stanu pokrycia wydatków w dochodach uzyskanych za granicą	288
5.3.5.5.5. Dowodzenie faktu uzyskania dochodów za granicą	290
5.4. Ocena dowodów w postępowaniu w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	295
5.4.1. Ocena wyjaśnień i wniosków dowodowych strony	297
5.4.2. Przykłady oceny dowodów w postępowaniu w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	314

Henryk Dzwonkowski

Rozdział 6. Charakter prawny decyzji w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych

322

Henryk Dzwonkowski

Rozdział 7. Przedawnienie opodatkowania dochodów nieujawnionych

327

7.1. Przesłanki przedawnienia w prawie podatkowym	327
7.2. Pojęcie przedawnienia podatkowego	330
7.2.1. Przedawnienie cywilnoprawne a przedawnienie podatkowe	331
7.2.2. Upływ czasu oraz działanie (zaniechanie) w instytucji przedawnienia	333

7.2.3. Interpretacja przepisów o przedawnieniu w kontekście konwencji o powstawaniu zobowiązań z mocy prawa i z mocy decyzji	334
7.2.4. Interpretacja przepisów o przedawnieniu w kontekście powstawania obowiązku i wymiaru zobowiązania	338
7.3. Konstrukcje przedawnienia opodatkowania dochodów nieujawnionych	340
7.3.1. Przedawnienie prawa do pierwotnego wymiaru dochodu nieujawnionego	342
7.3.2. Przedawnienie prawa korekty pierwotnej decyzji wymiarowej decyzją organu II instancji	349
7.3.2.1. Charakter decyzji organu II instancji w postępowaniu wymiarowym	349
7.3.2.2. Upływ terminu przedawnienia w toku postępowania odwoławczego	351
7.3.2.3. Zapłata a przedawnienie prawa do wymiaru	355
7.3.3. Przedawnienie wykonania pierwotnej decyzji wymiarowej	361
7.3.4. Przedawnienie wznowienia postępowania wymiarowego i przedawnienie stwierdzenia nieważności wymiarowej	363
7.3.5. Przedawnienie wymiaru nadpłaty	365
7.3.6. Przedawnienie (wygaśnięcie) prawa do zwrotu nadpłaty	366

Monika Bogucka

Rozdział 8. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	368
8.1. Ogólne zasady zabezpieczenia zobowiązań podatkowych	368
8.2. Zabezpieczenie przedwymiarowe	370
8.3. Przesłanki i termin zabezpieczenia	370
8.4. Forma prawna zabezpieczenia	371
8.5. Przedmiot i zakres zabezpieczenia	372
8.6. Wygaśnięcie decyzji o zabezpieczeniu	372
8.7. Wykonanie decyzji o zabezpieczeniu	373
8.8. Hipoteka przymusowa	374
8.8.1. Przedmiot hipoteki przymusowej	374
8.8.2. Ustanowienie hipoteki przymusowej i skutki jej ustanowienia ...	375
8.9. Zastaw skarbowy	376
8.9.1. Przedmiot i zakres zastawu skarbowego	376
8.9.2. Powstanie zastawu skarbowego	377

Zygmunt Zgierski

Rozdział 9. Postępowanie przed sądami administracyjnymi	378
9.1. Działalność kontrolna sądów administracyjnych	378

9.1.1. Termin do wniesienia skargi, braki formalne i fiskalne pisma wszczynającego postępowanie sądowoadministracyjne	379
9.1.2. Tryb wnoszenia skargi, autokontrola	383
9.2. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	386
9.2.1. Orzeczenia sądów I instancji	386
9.2.2. Postulat szybkości postępowania sądowoadministracyjnego	389
9.3. Postępowanie mediacyjne i uproszczone	391
9.3.1. Postępowanie mediacyjne	391
9.3.2. Postępowanie uproszczone	393
9.4. Skarga kasacyjna i orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego	394
9.4.1. System kasacyjny	394
9.4.2. Wymogi skargi kasacyjnej	395
9.4.3. Przymus adwokacki	398
9.4.4. Podstawy kasacyjne	400
9.4.5. Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego	404
9.5. Zażalenie	408
9.5.1. Przedmiot zastrzeżenia	408
9.5.2. Działalność orzecznicza referendarzy sądowych, środków nadzoru pozainstancyjnego	409
9.6. Prawo pomocy	411

Monika Zbrojewska

Rozdział 10. Odpowiedzialność karna skarbową	413
10.1. Uwagi ogólne	413
10.2. Uchylanie się od opodatkowania	424
10.3. Oszustwo podatkowe	430
10.4. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych z tytułu nieujawnionych dochodów	439

Ustawa z dnia 10.09.1999 r. Kodeks karny skarbowy

(t.j. Dz.U. z 4.06.2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.)

(wyciąg)	443
----------------	-----

Orzecznictwo i interpretacje w zakresie opodatkowania

dochodów nieujawnionych oraz zagadnień towarzyszących	451
I. Opodatkowanie dochodów nieujawnionych a Konstytucja	451
II. Opodatkowanie dochodów nieujawnionych a opodatkowanie na zasadach ogólnych	453
III. Wzorzec materialny zobowiązania nieujawnionego	454

IV.	Kontrola w zakresie opodatkowania dochodów nieujawnionych	463
V.	Zasady postępowania dowodowego	464
VI.	Swobodna ocena dowodów	468
VII.	Tzw. ciężar dowodu w postępowaniu podatkowym	471
VIII.	Księgi i deklaracje podatkowe a opodatkowanie dochodów nieujawnionych	485
IX.	Akty notarialne, inne dokumenty urzędowe	487
X.	Informacje przekazywane przez banki i inne instytucje finansowe	488
XI.	Dowód w formie pisemnej	489
XII.	Materiały zgromadzone w innych postępowaniach	490
XIII.	Anonimy, donosy	494
XIV.	Zeznania świadków, opinie biegłych, oględziny.	494
XV.	Wyjaśnienia i wnioski dowodowe strony	497
XVI.	Uprawdopodobnienie jako środek zastępczy dowodzenia.	506
XVII.	Szacowanie elementów podstawy opodatkowania	511
XVIII.	Pożyczki, darowizny	516
XIX.	Przychody z tytułu czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy	526
XX.	Dochody uzyskane za granicą.	530
XXI.	Zasady opodatkowania dochodów nieujawnionych w przypadku małżonków	535
XXII.	Przedawnienie.	539
XXIII.	Postępowanie przed sądami administracyjnymi.	546
XXIV.	Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne	555
XXV.	Orzecznictwo karnoskarbowe.	560
XXVI.	Interpretacje prawa podatkowego	564